

Hodnocení účinnosti vakcinoterapie (Acnevac®) v léčbě acne papulopustulosa

MUDr. Martina Bienová, Ph.D., MUDr. Renata Kučerová, Ph.D.

Klinika chorob kožních a pohlavních FN a LF UP Olomouc

Úvod

Acne vulgaris je chronické zánětlivé onemocnění pilosebaceózní jednotky, které se vyskytuje u obou pohlaví zejména v období dospívání. Etiopatogeneze onemocnění je multifaktoriální a kromě genetické predispozice a hormonálních vlivů se uplatňuje i bakteriální flóra, zejména přítomnost *Propionibacterium acnes*. Volba terapie je dána závažností klinického obrazu, tedy počtem a charakterem kožních eflorescencí, rozsahem postižení kůže, délkou onemocnění a způsobem hojení. U lehkých až středně těžkých forem akné většinou stačí zevní terapeutické postupy, u těžších forem akné se uplatňuje systémová terapie, ale vždy v kombinaci s lokální léčbou.

Jednou z léčebných možností je vakcinoterapie, která je indikována u zánětlivých projevů akné s mírnou a středně těžkou závažností. V některých případech může být vhodnou alternativou systémové léčby, zejména tehdy, kdy jsou

kontraindikované tetracykliny jako antibiotika první volby. Podávání purifikovaných bakteriálních lyzátů stimuluje imunitní systém a posiluje přirozenou obranyschopnost organismu. Aktivací zejména nespecifické imunity a potlačením tvorby prozánětlivých cytokinů vede vakcinoterapie ke zlepšení zánětlivých projevů akné. Na základě studií provedených s komerčně vyráběnými bakteriálními imunomodulátory se předpokládá, že v první fázi (během minut až hodin po zahájení léčby) se uplatňuje především aktivace nespecifických imunitních mechanismů a ve druhé fázi (během týdnů až měsíců) může být indukována i specifická imunitní odpověď. Výhody vakcinoterapie spočívají v možnosti dlouhodobého podávání, které zabraňuje častým recidivám, běžným po ukončení systémové léčby antibiotiky.

Metodika

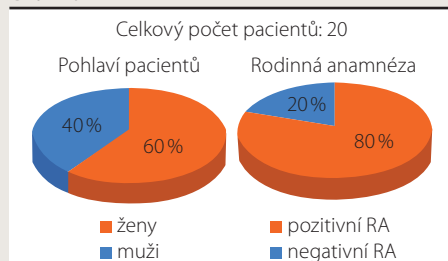
Do studie bylo zařazeno celkem 20 pacientů s acne papulopustulosa (APP), u kterých byly v úvodu spočítány aknézní eflorescence (zánětlivé papuly a pustuly) na jedné polovině obličeje a určen I. až IV. stupeň papulopustulózní akné dle metody hodnocení Plewiga a Kligmana. Kožní eflorescence byly počítány na polovině obličeje s výraznějším postižením. Vylučovacím kritériem byla celková terapie antibiotiky (3 měsíce před zařazením do studie) nebo léčba systémovým isotretinoinem

(6 měsíců před zařazením do studie). Všichni probandi měli zavedenou zevní terapii bez jakékoliv změny nejméně po dobu 3 měsíců před zařazením do studie. Vakcinoterapie (Acnevac®, výrobce Bioveta, a.s.) byla podávána ve formě kapslí v dávce 5 mg denně 10 dní v měsíci s následnou 20denní pauzou. Po 3 měsících léčby byl znovu určen stupeň akné na sledované polovině obličeje a zhodnocen efekt terapie pacientem a lékařem. Údaje byly zapsány na záznamový list účastníka studie. Ke statistickému zpracování byl použit software SPSS v. 15, SPSS Inc. Chicago, USA.

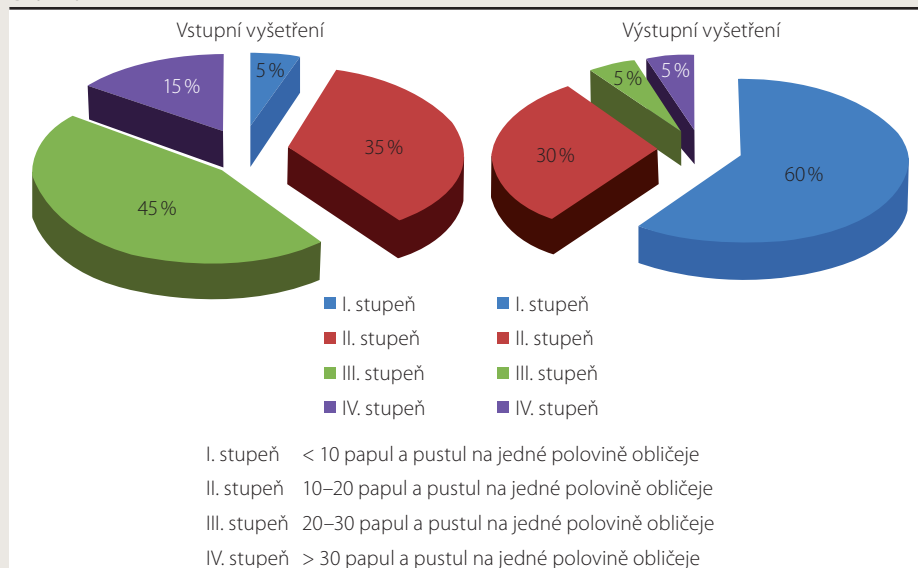
Výsledky

Studii dokončili všichni probandi. Věk pacientů se pohyboval v rozmezí 14 až 30 let, byla zastoupena obě pohlaví, 12 žen (60%) a 8 mužů (40%). V 80% případů byla zjištěna pozitivní rodinná anamnéza akné u příbuzných 1. stupně (matka, otec, sourozenci), což potvrzuje genetickou predispozici jako jeden z hlavních etiopatogenetických faktorů (graf 1). Po 3měsíční terapii Acnevacem® byl v našem souboru pacientů hodnocen lékařem stav akné jako výrazně zlepšený (zlepšení o 2 stupně) ve 45% (9 pacientů), jako zlepšený (zlepšení o 1 stupeň) ve 40% (8 pacientů) a nezlepšený v 15% případů (3 pacienti), kdy se jednalo o IV. stupeň acne papulopustulosa při vstupním vyšetření (graf 2, 3). U žádného z probandů se nevyskytlo zhoršení stavu a rovněž nebyl zaznamenán výskyt nežádoucích účinků během terapie. Vyhodnocením studie pomocí

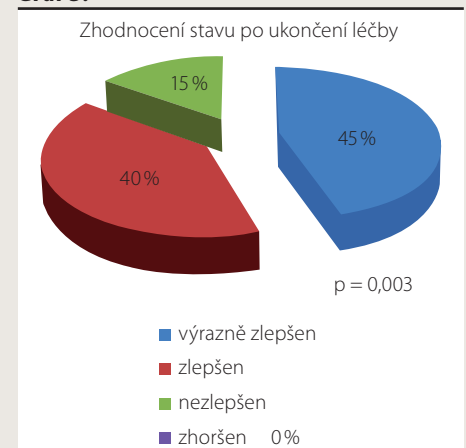
Graf 1.

Graf 2.

Graf 3.

Obrázek 1. a) před léčbou, b) po léčbě**Obrázek 2.** a) před léčbou, b) po léčbě

McNemarova-Bowkerova testu symetrie se prokázalo, že vlivem léčby došlo ke statisticky významnému posunu směrem k nižším hodnotám v hodnocení aknézních eflorescencí ($p = 0,003$).

Závěr

Naše klinické sledování prokázalo účinnost 3měsíční vakcinoterapie preparátem Acnevac® na zánětlivé léze u 85 % pacientů s acné papulopustulosa. U pacientů s pozitivní odezvou na léčbu bylo doporučeno pokračovat v užívání Acnevacu® další 3 měsíce.

Volba terapie vychází ze závažnosti klinického obrazu akné. Vzhledem k multifaktoriálnímu charakteru onemocnění akné s výskytem nezá-
nětlivých i zánětlivých projevů, je u všech pacientů vhodná terapie kombinovaná. Individuální přístup lékaře k pacientovi pomáhá najít optimální způsob léčby pro daného jedince s akné.

MUDr. Martina Bienová, Ph.D.

Klinika chorob kožních a pohlavních FN
a LF UP Olomouc
I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc
martina.bienova@fnol.cz